

ПРИМЕРИ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ

ПРИМЕР 1

ДРАМСКА АКТИВНОСТ

Ученици припремају представу под називом:

ПОШТЕЊЕМ И ОДГОВОРНОШЋУ ГРАДИМО ДРУГАРСТВО

То је мозаик представа која се састоји од више сцена (подтема) које су повезане истом темом – дружење.

Циљ: јачање увида ученика у неетичко и коруптивно понашање у школском окружењу, подстицање да се реагује на такво понашање, а другарство гради и одржава поштењем и одговорношћу.

Очекивани исходи

На крају ваннаставне активности ученик ће бити у стању да:

- изнесе своје ставове о поштеном и одговорном понашању удружењу;
- разликује коректно од некоректног понашања другара и водељења;
- реагује на адекватан начин када се у дружењу деси конфликт;
- залаже се за промовисање поштеног и одговорног понашања у дружењу;
- сарађује у групном раду;
- креативно се изрази кроз припрему представе.

Ова ваннаставна активност доприноси развоју више компетенција из Референтног оквира, али издвајамо посебно: А.2, дескриптор А2.1 Тврди да је лична одговорност важна за добробит појединца и друштва и А.3, дескриптор А3.3 Промовише потребу да се јавно говори о поштењу појединаца и последицама непоштеног понашања.

РАЗРЕД: други циклус основне школе, може се адаптирати и за средњу школу

Фонд часова: 36

Ваннаставну активност води наставник/наставница српског језика.

Глобални план

Циљ: оснаживање ученика да поштењем и одговорношћу граде другарство.

Динамика и главне активности:

У првом полугодишту (18 часова) спроводе се следеће активности:

- упознавање ученика са темом (дружење) и са корупцијом као појавом;
- упознавање ученика са врстама корупцијског деловања ушколском окружењу које утичу и на дружење;

- размена личног искуства у дружењу (поштено и непоштено, искрено и неискрено, одговорно и неодговорно понашање у дружењу);
- припрема за писање сценарија за позоришну представу у оквиру које се обрађује дружење међу ученицима у контексту поштења и одговорности;
- подела ученика на мање групе и писање сценарија за позоришну представу (свака група пише један део сценарија на изабрану подтему о дружењу).

У другом полугодишту (18 часова) спроводе се следеће активности:

- завршавање сценарија и подела улога;
- увежбавање позоришног комада, одржавање проба по групама;
- повезивање делова представе у целину;
- реализација представе;
- критички осврт на реализацију целокупне активности.

Припрема за писање сценарија и извођење представе садржи: упознавање са начином писања сценарија, истраживање у вези са темом и подтемом. Ученици могу користити туђе текстове, књижевна дела из програма српског језика, а могу писати и своје текстове на основу ситуација из свакодневног ђачког живота. Уколико процене да им треба помоћ, могу се обратити педагогу и психологу у анализи ликова и мотивације њиховог понашања.

Предлог могућих подтема:

- преписивање и шапутање (добивање исте оцене различито знање и труд);
- наставник одузима контролни и даје јединицу и ученику који преписује и ученику од кога он преписује;
- ученик одбија да шапуће тачне одговоре/уради презентацију/ нацрта ликовни рад другом ученику и трпи критике да није друг;
- фаворизовање појединаца на основу материјалног положаја (родитељ доноси скупе поклоне наставнику, школа има уговор да ученици иду на праксу у сервис који држи отац једног ученика, ученик има најскупљи телефон/сат/патике);

ПРИМЕР 2

СУСРЕТИ У БИБЛИОТЕЦИ

Ученици кроз организоване сусрете у библиотеци анализирају изабрана књижевна дела са становишта неетичког понашања и коруптивних радњи, као и њихових последица по појединца и друштво.

Циљ: оснаживање ученика да развију критичко мишљење о феноменима корупције и да развију став да је поштено и одговорно понашање темељ праведног друштва.

Очекивани исходи:

На крају ваннаставне активности ученик ће бити у стању да:

- доведе у везу елементе књижевног дела са примерима корупције у стварности;
- критички сагледава негативне коруптивне појаве друштва;
- образложи важност поштеног и одговорног понашања и добробит појединаца и друштва;
- допринесе, на креативан начин, ширењу свести о штетном утицају корупције на развој појединца/друштва;
- сарађује у групном раду.

Ова ваннаставна активност доприноси развоју више компетенција из Референтног оквира, али издвајамо посебно: А1.1 *Тврди да су праведност, једнакост и поштовање људских права темељ друштва*; А4.1 *Заступа мишљење да људи треба да се понашају у складу са моралним вредностима и професионалним дужностима*; В3.4. *Анализира ситуације у којима постоје етичке дилеме*.

РАЗРЕД: други циклус основне школе и средња школа.

Фонд часова: 36

Ваннаставну активност води библиотекар школе.

Глобални план:

Динамика и главне активности:

У првом полугодишту (18 часова) спроводе се следеће активности:

- упознавање ученика са темом (шта је корупција, у којим облицима се појављује, које су јој последице по појединца и друштво, како се сузбија...);
- преглед књижевних форми у оквиру којих се може појавити тематика корупције (приповетке, романи, песме, пословице...);
- предлагање књижевних дела за рад на теми корупција (предлоге даје библиотекар, наставници српског језика, ученици);

- избор пет књижевних дела, по једно за сваки месец, која се на неки начин баве тематиком корупције (избор раде заједнички библиотекар, наставници, ученици);
- избор начина како ће се радити на анализи изабраних књижевних дела са становишта тематике корупција.

Предлози могућих приступа:

- ДРАМСКИ ПРИСТУП:** осмишљавање кратког игроказа/ скеча у коме се приказује изабрани део књижевног дела као подлога за разговор на тему корупције;
- ЛИТЕРАРНИ ПРИСТУП:** припрема паноизложбе на којој се приказује процес тумачења једног књижевног дела са становишта тематике корупција;
- ЛИНГВИСТИЧКИ ПРИСТУП:** искористити мапе ума са часова тумачења књижевних дела и представити кључне термине повезане са корупцијом са аспекта порекла речи, значења, културолошких нијанси, конкретних примера итд.;
- ЛИКОВНИ ПРИСТУП:** припрема ликовних радова изабраном техником (стрип, цртеж, колаж и сл.), који илуструју тематику корупције у изабраном књижевном делу;
- ДЕБАТНИ ПРИСТУП:** у оквиру изабраног књижевног дела издваја се нека морална дилема и ученици, библиотекар, наставници дискутују са становишта ЗА и ПРОТИВ.
- ГЛЕДАЊЕ ФИЛМА:** одабир инсерта филма који је екранизација неког књижевног дела (нпр. Дервиш и смрт) који садржи моралну дилему. Гледање инсерта је подлога за разговор на тему корупције.

Свака од ових активности се реализује по неколико часова, по потреби.

У другом полугодишту (18 часова) спроводе се следеће активности:

У периоду од фебруара до јуна спроводи се по један СУСПРЕТ У БИБЛИОТЕЦИ месечно. Он подразумева више активности и више часова (по потреби). На пример, припрема игроказа, изложбе, дебате, ликовних радова и сл.

Рад на овој ваннаставној активности завршава се анализом како је група радила, чиме је била задовољна, а чиме не, шта су биле тешкоће и како су их превладавали и сл.